

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

VILLORES

ELS PORTS

AJUNTAMENT
DE VILLORES

INSTITUT
CARTOGRÀFIC
VALENCIÀ

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Lingüísticotècnics

RECU LL I TEXT
Ferran Guardiola Noguera

GRAFISME
Esperança Martínez Molina

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Vil·lores, 257

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 963 874 023
Adreça electrònica: avl@avl.gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Vil·lores

ISBN: 978-84-482-6736-0

Depòsit legal: V-2765-2022

Impressió: gràfiques **vimar**
Membre de: Reg. II • Tel. 91 191 41 31 • Madrid • Mòbil

www.avl.gva.es

VILLORES

El poble de Villores està situat al nord de la comarca dels Ports. Es troba pràcticament envoltat pel terme del Forcall, excepte pel nord-est, on té per veí el llogaret d'Hortells (Morella). És el municipi més menut de la comarca, amb 5,4 km². El terme forma una vall, solcada pel barranc dels Tolls al sud i pel barranc Fondo al nord, que baixa des de les Refoies i el Cap de la Serra cap al riu Bergantes. El nucli urbà se situa sobre una lloma a la vora del barranc dels Tolls, a 725 metres sobre el nivell del mar. La poca extensió del terme explica la inexistència de masos, i l'únic lloc habitat fora del nucli urbà fins als anys setanta del segle XX va ser el Molí de la Cova, situat en un dels paratges més bonics del riu Bergantes.

Històricament Villores formava part dels termes generals del Castell de Morella. Com altres pobles de la comarca, va ser lloc de senyoriu eclesiàstic. Balasc d'Alagó va lliurar Villores a les monges del monestir de Sixena, que després s'establiren també a Xèrica. Al llarg del segle XIV tingueren lloc diversos plets entre les monges, senyores de Villores, i els jurats del Forcall, davant de la pretensió d'eixamplar el terme amb terres tradicionalment forcallanes. Amb posterioritat, a causa de la venda de drets senyorials, va ser lloc de senyoriu de les famílies Palomar i Guerau de Siurana.

Al llarg de la història, la població de Villores ha patit canvis similars a la resta de pobles de la comarca: en 1609 tenia 162 habitants i en 1691 només en tenia 90. A partir del segle XVIII va augmentar-ne la població, i l'any 1900 el nombre de persones censades va arribar als 533 habitants. Al llarg del segle XX, però, el nombre d'habitants disminueix de forma constant, i el nou mil·lenni no ha variat el rumb d'este procés: 61 veïns l'any 2001 i 46 l'any 2021. L'emigració, com ha ocorregut en tota la comarca, ha sigut la norma durant el segle XX i el factor que explica la pèrdua de població, que a partir dels anys cinquanta s'accelera fins a arribar a l'estat actual. Els emigrants de Villores han optat pels mateixos llocs que els de la resta de la comarca: Catalunya i Castelló han sigut punts d'emigració definitiva, encara que eventualment també s'han dirigit a Alemanya i a França.

A Villores encara es manté la confecció de l'espardenya, com en els pobles de les riberes del Cantavella i el Bergantes. També queden unes poques explotacions agrícoles de secà i algun hort a la vora del riu. Durant la tardor, encara es busquen *trufes* pels carrascals.

Amb tot, Villores mostra les ganes de viure amb diverses activitats, com la Mostra de Cinema Rural o la participació en l'Aplec dels Ports.

ELEMENTS FÍSICS

Orografia

Collet de la Torre de Folch
Collet de les Refoies
Collet de Sant Joan
Collet del Maset de Dolç
Collet del Molí de la Cova
Collet del Toll
Costa de Sant Pere

la Costa
les Roquetes
Lloma de les Refoies
Roca Bernarda
Roca de la Serafina
Roca del Salt
Serra de la Menadella

Hidrografia natural

Barranc de les Planes
Barranc de Sant Joan
Barranc dels Tolls
Barranc Fondo
Barranquet dels Diners
el Barranquet
Font de la Vila

Font dels Bassiols
Font dels Tolls
Riu Bergantes
Toll de Ferminet
Toll de l'Olla
Toll de les Fontanelles

Hidrografia artificial

Assut d'Hortells
Depòsit Nou

Depòsit Vell
Séquia del Molí de la Cova

Altres llocs d'interés

Bàscula
el Castell
el Fossar
el Peiró
els Llavadors
Ermita del Bon Succés
Frontó

Granja del Lesserano
Piló de la Trinitat
Piló de Sant Gregori
Piló de Sant Joan
Piló de Sant Pere
Piscina

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Caseta de Carbó
Caseta dels Gitanos
Mas de Dolç

Molí de la Cova
Torre de Folch
Vil·lores

Partides i paratges

Bancal del Lesserano
el Bosc
el Bosc de la Casa Ximet
el Bovalar
el Cap de la Serra
el Carrascal
el Comú
el Comú de les Planes
el Maset de Dolç
el Molí de la Cova
el Pla de la Torre de Folch
el Plantiu
el Solà de la Casa Tronc
el Solà del Batle
el Toll de Carbó
els Bancals de la Vila
els Clots
els Ginebrals
els Horts
els Manyolets
els Masets
els Mitjans
els Pinarets
els Saulons
Horta d'Ací

Horta de les Canals
Horta del Carreró
Horta del Molí de la Cova
l'Ombria de la Casa del Ferrer
l'Ombria de les Planes
l'Ombria de Roures
la Revolta de Pans
la Torre de Folch
la Vinyeta
les Cabanetes
les Comes
les Eres
les Escobetes
les Foies
les Ombries
les Ombrietes
les Parades
les Planes
les Planetes
les Refoies Baixes
les Rompudes
les Rotes
les Saleres
Sant Gregori

Vies de comunicació

Assagador de les Refoies
Assagador del Molí de la Cova
Camí de la Todolella
Camí de Luco
Camí de Palanques
Camí de Sant Pere
Camí del Forcall

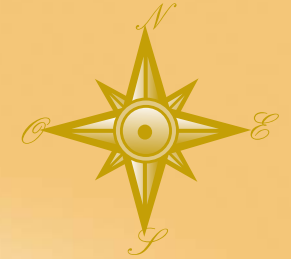
Camí del Forcall a Aiguaviva
Camí dels Casals
Carretera de Luco
el Pont
Pista de les Planetes
Pista del Molí de la Cova

Elements físics

Presència humana

TERME DE MORELLA

TERME DEL FORCALL

